

Motion till riksdagen

1989/90:Fi60

av Inger Schörling m.fl. (mp)

med anledning av prop. 1989/90:135 Betalningar
till och från utlandet

Bakgrund

Propositionen omfattar det som vi i dagligt tal kallar *valutaregleringen*. Denna har i praktiken varit avskaffad sedan halvårsskiftet 1988. Det regeringen nu vill göra är att få en beredskapslag som talar om när och hur valuta-regleringen får tas i bruk igen.

Skäl för avskaffande av valutareglering

Skälet till att valutaregleringen har avskaffats är att man anser att Sverige i allt väsentligt måste anpassa sig till de krav och direktiv som finns inom den västeuropeiska ekonomiska gemenskapen. EG, på att kapitalrörelser skall vara fullkomligt fria.

Dock skall registrering av större belopp ske för att skattekontroll och statistik inte skall förhindras eller försvåras.

Konsekvensanalys saknas

Avskaffandet har skett utan någon omfattande analys av de ekonomiska och ekologiska konsekvenserna. I propositionen lyser också en sådan analys med sin frånvaro. Det finns inte heller någon redovisning av hitintills vunna erfarenheter av den slopade valutaregleringen.

Orsaken till detta ligger med all säkerhet däri att man anser det vara onödigt från regeringens sida. Eftersom anpassningsivern till EG ställer krav på avveckling av valutaregleringen får man handskas med konsekvenserna när de kommer.

Miljöpartiet de grönas syn på människors, tankars, kapitals och varors rörlighet

Människors och tankars frihet och rörlighet

Miljöpartiet de gröna anser att det är viktigt att verkligen sträva efter och underlätta att människor och tankar har rätt och möjligheter att fritt röra sig obehindrat i världen.

Vi anser att det inte är lika självklart att *kapital* skall ha denna obehindrade rörlighet.

Skälet till detta är att vi anser att vi på allt vårt handlande måste lägga tunga ekologiska aspekter. Alla, som vill se och lyssna, är i dag varse att vi är mitt uppe i ett omfattande ekologiskt förfall med döende hav, försmutsade och försurade jordar, ozonlagrets kollaps, stora risker för allvarliga olyckor inom kärnkraftsindustrin osv., betydande och ökande fattigdom i tredje världen.

Det ekologiska förfallet är globalt och gränsöverskridande. Det drivs av strävan till kortsiktiga ekonomiska vinster och en ovilja att ta såväl kortsiktigt som långsiktigt ansvar för resultaten av dessa strävanden.

Det ekologiska förfallet orsakas av en överkonsumtion i den industrialiserade världen av icke förnybara resurser, som samtidigt förstör förnybara resurser. Enklast ser vi detta om vi betraktar försurande utsläpp från industrier och bilismen som förorsakar omfattande skogsskador och som i sin tur leder till att skogarnas och markernas produktivitet minskar.

Det normala för fungerande samhällen med ansvarsvilliga politiker är att verka för att samhället kan fungera utan ekologiska förfall under goda sociala omständigheter. Detta har förutsättningar att fungera i demokratiska länder där många människor kan få ett inflytande över förhållandena i landet. Där är det lättare att kunna verka för social rättvisa och jämlikhet mellan könen. Där är det lättare att verka för uthålliga samhällen i ekologisk balans med långsiktigt ansvarstagande.

Det ekologiska förfallet leder till att vår överlevnad och våra demokratiska system hotas. I svåra situationer hävdar sig de starka på de svagas bekostnad.

Det innebär att vår strävan måste vara att ha handel med varor och kapital på sätt som gynnar återhållsamt bruk av icke förnybara resurser och av återvinning, på sätt som gynnar långsiktig solidarisk utveckling i hela världen, på sätt som gynnar starka medborgerliga demokratiska inflytanden.

Propositionen ställer sig helt på den sida som vill verka för rationella och snabba obehindrade rörelser av kapital oavsett de ekologiska och demokratiska konsekvenserna.

Den föreliggande propositionen bortser helt från dessa viktiga nutids- och framtidsaspekter, och av den anledningen kan den inte ligga till grund för lagstiftning.

Vi har redan sett vad den avvecklade valutaregleringen har ställt till med i form av snabbt stigande räntor och ett omfattande flöde av investeringsmedel till den spekulativa centraleuropeiska fastighetsmarknaden. Var det verkligen dit som den svenska arbetarens arbetsresultat skulle föras?

Ett fullkomligt fritt flöde av kapital gör det mera spekulativt och kan på kort tid förändra den ekonomiska situationen i små länder, som inte är tillräckligt ekonomiskt starka för att kunna värja sig. Dessa snabba penningflöden kommer att komma i konflikt med normala demokratiska långsiktiga utvecklingsprocesser och kan medföra en otillbörlig yttre styrning av länders framtid. En styrning som inte grundar sig på folkets uttalade vilja utan på en liten ofta främmande elits vilja att snabbt bli ännu mera förmögna.

I en ekonomi med ett stort spekulativt och rörligt kapital kommer långsiktiga och miljörimliga investeringar i kläm. Det traditionella ansvarsfulla svenska industribyggandet får inte de chanser, som vår framtid och miljö skulle behöva.

Den föreliggande propositionen bortser helt från dessa viktiga nutids- och framtidsaspekter, och av den anledningen kan den inte ligga till grund för lagstiftning.

Återinför valutaregleringen

Det är miljöpartiet de grönas mening att det är oriktigt att under nuvarande omständigheter inte ha valutaregleringen kvar. Vi skall ha en valutalag som begränsar kapitalets rörlighet av ekologiska och sociala skäl. Till den koppas en *beredskapslag* som medger undantag under specificerade förhållanden som att:

vi har lyckats bromsa det globala ekologiska förfallet,

vi kan se att ett ekologiskt återuppbyggnadsarbete är i gång och att det ser ut att lyckas, vi kan se att en rättvisare fördelning av resurser över hela världen har påbörjats,

vi kan se att den svenska ekonomin är god balans och inte utsätts för störningar,

vi inte har ett svenskt bytesbalansunderskott under lång tid.

De fria varuflödena

Miljöpartiet de gröna är för *en ansvarsfull handel med varor* mellan länder och människor och deras organisationer. En handel som innebär att vi tar ekologiskt och socialt ansvar för den.

Det betyder att olika länders krav respekteras. Krav som är förbundna med hälso-, säkerhets- och miljöskäl, när det gäller varukvaliteter och tillverkningsmetoder. Krav som inte skall betraktas som handelshinder.

De som ställer upp på krav handlar fritt. De som inte ställer upp på krav får finna sig i att inte få beställningar.

I en framtid som är mera ekologiskt medveten kommer den internationella handeln att minska i omfattning när transportkostnaderna stiger kraftigt på grund av miljöavgifter och gränser för koldioxidutsläpp till atmosfären från fossila bränslen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår proposition 1989/90:135,
2. att riksdagen hos regeringen begär ett förslag till lag om betalningar till och från utlandet.

Stockholm den 25 april 1990

Inger Schörling (mp)

Claes Roxbergh (mp)

Carl Frick (mp)

Mot. 1989/90
Fi60